

Wznowienie budowy Nord Streamu 2

Ryszarda Formuszewicz, Szymon Kardaś

11 grudnia spółka Nord Stream 2 AG poinformowała o wznowieniu budowy gazociągu Nord Stream 2 (NS2). Prace prowadzone są na niemieckich wodach o głębokości nieprzekraczającej 30 m z użyciem rosyjskiego statku „Fortuna”. Z informacji podawanych przez serwis Marine Traffic wynika, że mogą być w nie zaangażowane dwie wspomagające jednostki z Rosji – „Umka” i „Katun”. Rosyjski statek „Akademik Czerski”, którego użycie jest także rozpatrywane jako alternatywny sposób na ukończenie inwestycji, znajduje się zaś na wodach niedaleko obwodu kaliningradzkiego. O planowanym wznowieniu prac spółka Nord Stream 2 AG (kontrolowana w 100% przez Gazprom) informowała już 28 listopada. Mają być one prowadzone do 31 grudnia na odcinku o długości 2,6 km pomiędzy dwiema już ułożonymi częściami gazociągu znajdującymi się w wyłącznej strefie ekonomicznej RFN. Wcześniej niemiecka Administracja Morska (Wasserstraßenund Schifffahrtsamt Ostsee, Stralsund) informowała o możliwości podjęcia już od 5 grudnia działań mogących wpłynąć na żeglugę na obszarze na południe od Ławicy Orlej.

Wydana przez Federalny Urząd Żeglugi i Hydrografii (BSH) zgoda na układanie rur w niemieckiej wyłącznej strefie ekonomicznej jest ważna do końca grudnia br. Inwestor złożył także wniosek dotyczący budowy w okresie od stycznia do kwietnia 2021 r., który nie został jeszcze rozpatrzony. Spółka nie podała dotąd informacji na temat tego, czy, kiedy i na jakich zasadach mogą zostać wznowione prace nad dłuższym z brakujących odcinków NS2, leżącym w wodach Danii.

Komentarz

- Zapowiadane wznowienie budowy Nord Streamu 2 jest kolejnym dowodem na to, że Gazprom nie zamierza rezygnować z inwestycji niezależnie od komplikacji związanych z ukończeniem gazociągu i jego ewentualną przyszłą eksploatacją. Ogłoszenie rosyjskich planów nastąpiło bowiem krótko po wycofaniu się norweskiej firmy certyfikacyjnej DNV GL z gotowości do świadczenia usług na rzecz statków zaangażowanych w budowę NS2 ze względu na ryzyko sankcyjne. Zapowiedź pojawia się także w momencie nasilania się presji o takim charakterze ze strony USA – rozszerzenia pałdziennika br. wytycznych dotyczących obowiązujących restrykcji oraz uchwalenia przez Kongres nowych sankcji wobec projektu, teoretycznie zwiększających ryzyka dla jego finalizacji (por. [Kongres USA: porozumienie w sprawie nowych sankcji wobec Nord Streamu 2](#)). Ponadto ambasada Stanów Zjednoczonych wezwała 5 grudnia rząd federalny w Niemczech do tymczasowego wstrzymania budowy gazociągu.

- Zarówno treść komunikatów Nord Stream 2 AG dotyczących zapowiedzi wznowienia budowy NS2 oraz potwierdzających podjęcie prac, jak i sposób ich ogłoszenia rodzą szereg pytań o rosyjską taktykę postępowania w celu ukończenia inwestycji. Oświadczenia spółki dotyczą bowiem wyłącznie odcinka niemieckiego i pomijają na razie kwestię podjęcia prac na wodach duńskich. Podawanie z zaskoczenia niepełnych informacji może służyć minimalizowaniu strat związanych ze stosowaniem obowiązujących i ewentualnych kolejnych sankcji przez USA. Może temu również sprzyjać brak jednoznacznych oświadczeń dotyczących stanu przygotowania technicznego rosyjskich jednostek do układania rur (wciąż nie ma jasności, czy „Akademik Czernski” przeszedł konieczną modernizację) oraz nieprzedstawianie planów ukończenia duńskiego odcinka magistrali. Ponadto brak transparentności może mieć na celu ochronę zachodnich partnerów Gazpromu. Przykładowo w rosyjskich mediach sugerowano, że wcześniejsze wypłynięcie tamtejszych jednostek z portu Mukran służyło ograniczeniu ryzyka obłożenia go amerykańskimi sankcjami. Część rosyjskich źródeł branżowych sugeruje, że „Akademik Czernski” przeszedł modernizację w Mukranie, a wznowienie budowy na odcinku duńskim nastąpi wiosną, jako że na Bałtyku panują wtedy lepsze warunki pogodowe niż w miesiącach zimowych.
- Wznowienie prac osłabi narastające w Niemczech wątpliwości co do zdolności ukończenia gazociągu przez Rosjan mimo amerykańskich restrykcji. Zbliżanie się do finalizacji budowy postrzegane jest także jako wzmocnienie pozycji RFN w rozmowach z Amerykanami. Niemcy liczą na to, że Demokraci i prezydent elekt Joe Biden – mimo krytycznego stosunku do gazociągu – będą bardziej otwarci na ich argumenty. Uchwalone przez Kongres nowe sankcje wobec projektu dopuszczają elastyczne podejście nowej administracji, co skłania RFN do intensyfikacji lobbingu w środowisku Demokratów. Kanclerz Angela Merkel potwierdziła 16 grudnia w Bundestagu, że niemieckie stanowisko wobec gazociągu się nie zmieniło.
- Niemieckie organizacje ekologiczne kwestionują dopuszczenie o tej porze roku do układania gazociągu z zastosowaniem systemu pozycjonowania przy użyciu kotwic, argumentując, że jest on bardziej inwazyjny niż system dynamicznego pozycjonowania. Zastrzeżenia te mogą rodzić dodatkową presję na finalizację prac do końca grudnia.
- O ukończenie NS2 zabiegają władze Meklemburgii-Pomorza Przedniego, w szczególności premier Manuela Schwesig (SPD). Według doniesień niemieckich mediów prowadzone są prace zmierzające do powołania fundacji użyteczności publicznej, która miałaby umożliwić ominięcie sankcji USA. Organizacja, której celem ma być ochrona klimatu, zaangażowałaby się na rzecz ukończenia gazociągu, zakwalifikowanego jako ważny element służący ochronie środowiska w tym kraju federacji. W myśl planów Kancelarii Stanu Meklemburgii-Pomorza Przedniego fundacja prowadziłaby działalność gospodarczą, w ramach której pozyskiwałaby produkty i usługi niezbędne do finalizacji przedsięwzięcia. W ten sposób żaden z wykonawców nie wchodziłby w bezpośrednie relacje ze spółką Nord Stream 2 AG, a tym samym byłiby oni wyłączni z zakresu amerykańskich restrykcji. Polityczne wsparcie dla planowanej fundacji potwierdzałyby także zapowiedzi dotyczące jej obsady personalnej: na czele organizacji miałby stanąć Erwin Sellering (SPD), premier landu w latach 2008–2017, zaangażowany we współpracę rosyjsko-niemiecką. Zamiar powołania fundacji poparł podczas debaty budżetowej 9

grudnia przewodniczący klubu parlamentarnego SPD w Bundestagu Rolf Mützenich.